

ΚΥΚΛΟΣ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ ΕΕΠΓ
ΧΕΙΜΩΝΑΣ 2021

Γλώσσα, κοινωνία και εθνογραφία

Το ΕΕΠΓ σας καλωσορίζει την Τρίτη 12 Οκτωβρίου 2021 στις 21:00,
στο σεμινάριο στην πλατφόρμα ZOOM (webinar)

Για την παρακολούθηση του σεμιναρίου απαιτείται εγγραφή

https://aegean-gr.zoom.us/webinar/register/WN_BiyOf0CZSEq6atjfr1N8DA

**Εκφάνσεις γλωσσικής αναστοχαστικότητας στην εποχή της μετα-πολυγλωσσίας:
ομιλητριες της Ελληνικής στο Λονδίνο μετά το 2010**

Πέτρος Καρατσαρέας
University of Westminster

Περίληψη

Μέχρι περίπου το 2010, οι βιωμένες εμπειρίες των ομιλητριών ελληνικών γλωσσικών ποικιλιών που είχαν μεταναστεύσει στο Ηνωμένο Βασίλειο από την Ελλάδα και την Κύπρο εμφάνιζαν σημαντικές διαφορές μετα-ξύ τους. Έχοντας ξεκινήσει τις μεταναστευτικές τους πορείες εξοπλισμένα με διαφορετικές ποσότητες οικονο-μικού και κοινωνικού κεφαλαίου, άτομα που κατηγοριοποιούνται ως ανήκοντα σε κάθε μία από τις δύο αυτές εθνοτικές ομάδες διέφεραν ταξικά και είχαν διαφορετικά κίνητρα και συνθήκες μετανάστευσης. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, οργάνωσαν τις διασπορικές ζωές τους εν πολλοίς χωριστά, ενώ ριζικά διαφορετικές ευκαιρίες και πόροι—τόσο υλικό όσο και άυλο—ήταν διαθέσιμα σε αυτά στη συνεχή τους προσπάθεια να βελτιώσουν το βιοτικό επίπεδο και τις μελλοντικές προοπτικές των ίδιων και των οικογενειών τους (Constantinou 1990; Πρα-τσινάκης et al. 2021). Οι διασπορικές τους διαδρομές ωστόσο διασταυρώθηκαν σε δύο από τους κύριους πυ-λώνες της διασπορικής ζωής, την εκκλησία και τα παροικιακά σχολεία, που έχουν από κοινού σκοπό να προ-στατεύουν τα δύο εκείνα στοιχεία που ενώνουν τις δύο ομάδες κάτω από την ιδεολογική σκέπη του Ελληνι-σμού: την ορθόδοξη ελληνική θρησκεία και την ελληνική γλώσσα (Ρούσσου 2003). Είναι εντός αυτών των συμβολικών θεσμικών χώρων που οι κοινωνιοιστορικές διαφορές μεταξύ των δύο ομάδων έγιναν ιστορικά εμφανείς, δημιουργώντας ρήξεις μεταξύ τους αλλά και πρωτοβουλίες για τη γεφύρωση των διασπορικών χασμάτων που δημιουργούνταν κατά καιρούς (Μεττής 1998). Σε αυτήν την ανακοίνωση, αντλώ δεδομένα από συνεντεύξεις με εκπαιδευτικούς ελληνικών παροικιακών σχολείων στο Ηνωμένο Βασίλειο για να αναδείξω μερικούς από τους τρόπους με τους οποίους η κοινωνιο-γλωσσική σύνθεση των σχολείων της χώρας γίνεται όλο και πιο ετερογενής λόγω της άφιξης μαθητριών, γονέων και εκπαιδευτικών από την Ελλάδα από το 2010 μέχρι και σήμερα ως απότοκο της οικονομικής κρί-σης. Η άφιξη αυτών των ‘νεομεταναστριών’—μιας ομάδας αποτελούμενης κατά μεγάλο μέρος από μεγαλύ-τερης ηλικίας ανθρώπους με υψηλό μορφωτικό επίπεδο, που μιλούν ‘σωστά’ Ελληνικά και που αποφάσισαν να μεταναστεύσουν με σκοπό τη μόνιμη εγκατάσταση στη χώρα (Pratsinakis 2019)—έφερε ξανά στην επιφάνεια ιστορικές εντάσεις και ήγειρε ζητήματα σχετικά με την ύπαρξη και τους τρόπους λειτουργίας των παροι-κιακών σχολείων ως κοινοτικών θεσμών που εργάζονται με σκοπό τη διαγενεακή μετάδοση της ελληνικής γλώσσας (Loizidou Parahotis 1984). Επίσης, ενδυνάμωσε καλά ριζωμένες ιδεολογίες σχετικά με τη γλωσσική ιεράρχηση προτυποποιημένων και μη προτυποποιημένων ελληνικών ποικιλιών και συνέβαλε στη διαιώνιση του στιγματισμού των πολύγλωσσων και πολυδιαλεκτικών ρεπερτορίων ομιλητριών με ελληνοκυπριακή καταγωγή (Karatsareas 2018, 2019, 2020, 2021a, b). Με φόντο πρόσφατες εξελίξεις στο πεδίο της κοινοτικής εκπαίδευσης (Blackledge & Creese 2010; Li Wei 2006; Lytra & Martin 2010; Simon 2018) και μέσα σε ένα μετα-πολυγλωσσικό αναλυτικό πλαίσιο (Li Wei 2018), εστιάζω συγκεκριμένα σε εκφάνσεις γλωσσικής αναστοχαστικότητας (Coupland 2009) μέσα από τις οποίες ‘νεομεταναστριες’ από την Ελλάδα τοποθετήθηκαν εντός των παροικιακών σχολείων ως γλωσσικές αυθεντίες, αναπτύσσοντας συστήματα λόγου που απονομιμοποιούσαν τις γλωσσικές πρακτικές ομιλητριών που είχαν γεννηθεί στο Ηνωμένο Βασίλειο. Αναλύω παρεμβάσεις που στοχοποίησαν τη χρήση αγγλικών και κυπριακών στοιχείων, τα οποία οι ‘νεομεταναστριες’ θεώρησαν μη συμβατά με τις αποκλειστικά μονογλωσσικές και μονοδιαλεκτικές προσδοκίες που έτρεφαν σχετικά με τα παροικιακά σχολεία. Παρουσιάζω επίσης τρόπους αντίστασης στις παρεμβάσεις αυτές από την πλευρά των εκπαιδευτικών, οι οποίοι επανεκτίμησαν τις στιγματισμένες γλωσσικές πρακτικές ως προερχόμενες από διαφορετικά—αλλά επ’ ουδενί υποτιμη-μένα—γλωσσικά ρεπερτόρια και γλωσσικές βιογραφίες.

